

VŠETKY MAKOVÉ POLIA V AFGANISTANE

Mal som zvláštny sen. V rukách mám flautu, ale ani za nič z nej nedokážem vylúdiť tón. Nadychujem sa z plných pľúc, no stále panuje len ticho. Zdá sa mi, že moja hlava červenie a čoskoro praskne, ale nástroj kategoricky odmieta obsah mojich pľúc prijať; nepovoľuje mu preniknúť svojim vnútrom. Neodrádza ma to. Stále dookola sa nadychujem. Začínam sa dusiť. Vzduch sa už nedostáva nie len do útrov flauty, ale ani do mojich pľúc. Akoby som všetok vyfúkal. Panikárim. Prepadám sa do tmy a po drobnom šklbnutí telom otváram oči.

(...)

Hlaveň je časť zbrane, v ktorej sa energia premieňa na pohybovú energiu strely a ktorej súčasťou je nábojová komora. Vodiaca časť vývrtnu hlavne vedie strelu požadovaným smerom a spôsobom, než opustí zbraň a za pomoci drážok jej udeľuje rotáciu, čím zvyšuje presnosť. Nábojová komora je priestor v zadnej časti hlavne, tvarovo zodpovedajúci danému náboju; pri revolveroch je nábojovou komorou každý otvor valca. Valec sa vždy pred výstrelom pootočí tak, aby sa medzi hlavňou a bicie ústrojenstvo dostal ďalší náboj. Náboj je celok určený na vkladanie do palnej zbrane; skladajúci sa z nábojnice, zápalky alebo zápalkovej zložky, výmetovej náplne a strely. Po stlačení spúšte dopadá kohútik na zápalník, ktorý ďalej naráža na zápalku náboja a odpaľuje ho.

(...)

Teóriu by som mal zvládnuť. Pri dodržaní všetkých odporúčaných postupov a bezpečnostných opatrení, by zabiť sa nemalo byť žiadny problém. Hoci – čo sa technických záležitostí týka, v mojom živote takmer nikdy nič nefungovalo. Odkedy som vlastnil osobný počítač, celé roky sa na ňom nepretržite niečo kazilo. Na starom notebooku (trojročnom) sa pokazila základná doska, väčšinu času som videl len čiernu obrazovku. Po jej oprave sa začali trhať pánty – výmena pántov notebooku stojí skoro toľko ako kúpa nového, takže som radšej zvolil druhú variantu. Na ňom v priebehu prvého polroka prestal fungovať ovládač pre wifi, neskôr sa pokazil bluetooth a krátko na to zvuk. Každá z tých vecí znamenala celé hodiny a dni

googlenia, nadávania a obťažovania technicky zdatnejších známych. O tečúcom radiátore – aj po dvoch opravách, upchatej toalete, a tlačiarňi, na ktorej som niečo naposledy vytlačil pred piatimi rokmi a odvtedy vydáva len divný hrkotavý zvuk a odmieta prijať papier, ani nehovorím. Môj život je iba kronikou nefunkčných zariadení.

A ak mi niečo zaberá ešte viac voľného času ako riešenie týchto problémov, tak sú to nekončiace zubné zákroky. Minulý rok som bol u stomatologičky šestnásťkrát! Išlo asi o päť kazov, ale všade sa najprv dáva vložka, niekedy až dvakrát, až potom plomba. Posledných päťkrát som sa nazdával, že som tam naposledy, ale vždy objavila ďalší problém v mojej ústnej dutine. Zakaždým – aj keď som vždy objednaný na presný čas – ma nechajú hodinu čakať na chodbe, a prinajmenšom jednu ďalšiu strávim v kresle so zaklonenou hlavou a odsávačkou v ústach, dívajúc sa na svetlo na strope. Následne mám zhruba desať dni opuchnuté a boľavé ďasná od vpichov injekcie s lokálnou anestéziou. Potom nasleduje ďalší termín.

(...)

Popíjam Hoegaarden a čítam Kierkegaard. Z nejakého dôvodu mám rád slová s dvoma *a* po sebe. S dánskym filozofom si najlepšie rozumiem pri belgickom pive. Neskôr knihu púšťam a pridávam zvuk na stlmenej televíznej stanici. Beží dokument o japonských javoroch. Najlepšie sa im darí v mierne vápenatej pôde, bohatej na živiny a vlhkosť.

(...)

Ešte chvíľku sa snažím žiť normálne. V banke a sociálnej poisťovni podpisujem, čo podpísať treba. Vypĺňam, čo treba vyplniť pre správcu bytu a daňový úrad. Neustále je nutné niečo vypĺňať a podpisovať. Smrť je omilostením pred byrokraciou.

(...)

Istý čas som pracoval v mestskej knižnici. To bolo – po krátkej brigáde na pozícii kurátora výstavy obrazov *Neskorý stredovek a renesancia* – tuším moje najlepšie zamestnanie. Hoci v konkurencii so slepačou farmou či open officom nadnárodnej korporácie nie je zložitá zviťaziť. Spravoval som regály medzi začiatočnými písmenami *De* a *Hr* v oddelení beletrie. Dni som trávil v rozmedzí troch pätnásťmetrových uličiek, do dvojmetrovej výšky zaplnených zväčša neznámymi a nečítanými autormi. Starnúce dámy, zmietané prechodom alebo rozvodom

(neraz oboma), mávali enormný záujem rozprávať sa a komentovať romány, ktoré dočítali. Vždy keď spustili, bezducho som pritakával a akonáhle urobili prvú väčšiu pauzu na nádych, vzdialil som sa. Pri tínedžerkách to bolo naopak. Spomínam si na jednu blondínu s okuliarmi s hrubým rámom, ktorá asi dvadsať minút bezradne hľadala v mojej uličke. Po celý čas som sa pohyboval v okruhu poldruha metra okolo nej, predstierajúc, že tam niečo robím. Ale neobrátila sa na mňa. Tieto dva momenty zarážajúco verne ilustrujú moje vzťahy so ženami.

Po knižnici prišla ešte zaujímavejšia ponuka. Práca kynologického figuranta je pre človeka, ktorému sa nechce žiť, ako stvorená. Ale objavuje v ňom pokrytca. Hoci ste celý navlečený v molitane, keď sa na vás vrhá to psisko ceriace zuby, keď čakáte, že sa vám zahryzne rovno do krčnej tepny, akoby sa zrazu vo vás ozýval pud života. Nechcete to tomu psovi dovoliť. Túžite mať nad svojou smrťou kontrolu, mať ju vo vlastných rukách. Psov som sa vždy trochu bál a vlčiakov obzvlášť. A najmä, v tej dobe som svoj skutok ešte stále prehodnocoval.

(...)

Čítam článok, či lepšie povedané iba nadpis (ako zvyčajne): *Storočný Ind zabehol maratón*. Ja nemám ani tridsať a aj do baru, vzdialeného necelý kilometer, si volávam taxík. Niekde inde som zas čítal, že ľudia, ktorí pravidelne behajú, žijú dlhšie – presne o ten čas, ktorý strávili behom.

(...)

Najviac heroínu v súčasnosti pochádza z afganských makových polí. Z maku sa vyrába ópium a to je pre produkciu heroínu kľúčové. Videl som to v dokumente National Geographic. Pred spaním si predstavujem tie siahodlhé lány ružových a fialových kvetov, jemne sa ohýbajúcich pred poryvmi jarného vánku. Iba pokoj, slnečné lúče a štebot vtákov. Aké vtáky vlastne žijú v Afganistane? Štebotajú podobne ako naše. Stále dokola – nekonečné a slnkom zaliate polia, bujnejúce všetkými odtieňmi karmínovej, staroružovej a purpurovej. Myslím tiež na zosúšené makovice, ako som ich vídaval v detstve, v dedinskej letnej kuchyni starých rodičov. Ale aj na špinavú autobusovú zastávku a letmo pohodené striekačky na zašednutom trávniku medzi panelákmi. Veľké štvorcové pieskovisko, kde už nie je piesok, len štrk, ohorky – moria ohorkov a úlomky skla rôznych farieb. Zhora to celé musí vyzerať ako vitrážové okno do

beznádeje. A potom si – neviem prečo – predstavujem stredoveký obraz Danse Macabre, na ktorom veselo a družne tancujú kostlivci.

(...)

Znovu premýšľam o svojom živom sne s flautou. Načo mi bola? Možno som chcel byť kryšárom, túžiacim na okraj strmého brala odlákať potkany a deti z Hamelnu; a skočiť spolu s nimi.

(...)

Po revolver som musel cestovať do hlavného mesta. Autobusom, keďže vodičák som si nikdy neurobil. „Kúp si lístok online, to máš mega rýchle a praktické,“ hovorili mi. Dobre teda. Na webe dopravcu chvíľu tápam, no zakrátko nachádzam rezervačný systém s platbou. Skvelé. Vyberte spoj, vyberte typ lístka, zadajte počet, vyberte miesto, prejdite do košíka, zadajte mail pre odoslanie, zvolte spôsob platby, prejdite do platobnej brány, zadajte číslo karty, platnosť karty, trojmiestny kód zo zadnej strany, vyberte banku, prihláste sa, vyžiadajte si SMS kód pre autorizáciu platby, zadajte kód, zadajte heslo ku karte (pozor! to je niečo úplne iné ako PIN; desiatky minút po ňom pátram v neusporiadaných papieroch od banky) a heslo k internet bankingu. Aké jednoduché a praktické! Oveľa rýchlejšie ako povedať šoférovi: „jeden celý“.

Cestou späť ma kúsok od stanice zastavuje mladík, držiaci v rukách dosky s papiermi. Asi moja chyba, že chtiac-nechtiac s každým okoloidúcim nadvádzujem očný kontakt. Horlivo ma presviedča, že si nevyhnutne potrebujem sporiť v druhom pilieri. Nemyslím si.

(...)

„Pravdepodobne prvá maľba s motívom *Tancov smrti* sa objavila v dvadsiatych rokoch pätnásteho storočia na múre parížskeho Cintorína Neviniatok,“ zvykol som začínať svoj výklad počas práce v galérii. Cool názov pre cintorín. Škoda, že už neexistuje; ostatky tiel z neho boli premiestnené do katakomb a na jeho mieste vznikla tržnica.

(...)

Vystupujem z taxíka a vo vchode zakopávam na schodoch. Povrchným prístupom by sa to dalo pripísať štyrom dvojitým Jack Daniel'som, ktoré som v bare vypil, ale skutočnou príčinou je, že niekto znovu odmontoval žiarovku. Konzumenti pervitínu majú radi Edisona. Ale ja nikomu nič nevyčítam. Nie je azda jedinou skutočne slobodnou voľbou vybrať si spôsob vlastnej deštrukcie? Pre ujasnenie, ja som tomuto nikdy neprepadol; no dá sa povedať, že som to roky okolo seba vídal a stále vídam. Štvrť, kde vyrastáte, si zvyčajne nevyberáte. Zvykol som si na ňu natoľko, že som tu ostal aj v dospelosti. Ceny nájomov sú priaznivé.

(...)

Nejedávam už veľa. Ak áno, tak v noci – pečená jelenia klobása, údený bravčový bok, krokety vo fritéze. Jedlo – to je okrem alkoholu posledná vec, ktorú si ešte dokážem užiť. Vyberavý nie som – karcinogénne účinky sú mojou jedinou podmienkou.

(...)

Dnes som mal opäť ponurý sen. Studená paneláková pivnica a roztrasené ruky. Tma a chýbajúca žiarovka. Aj tu je mi jasné za akým účelom bola ukradnutá. Nemám však v úmysle moralizovať. Ani vo sne. Chlapík v bielom tielku hľadá striekačku. Má neobvykle chlpaté plecia a krk, skoro ako medveď. Chcem mu zasvietiť telefónom, no nedokážem to. Ani na tisíci pokus neviem na displej smartfónu načmárať moje jednoduché heslo. Niekto stále chodí po schodoch. Nemáme čas a kroky sa blížia. Bludisko chodieb s drevenými mrežami a pevnými zámkami. Nedokážeme nájsť východ. Mám pocit, že chodíme stále dookola. Rozbiehame sa do tmy. Zrazu sme na akejsi horskej lúke. Možno je to makové pole po zožatí úrody. Ale to sú len dohady. Môj kamarát medveď, teraz už v skutočne zvieracej podobe, tancuje s kostlivcami z toho stredovekého obrazu. Držia sa za ruky, poskakujú a krúčia sa dokola. Ja sedím bokom a som tu vlastne jediný človek. Pripadám si zvláštne, ale zažil som aj horšiu spoločnosť.

Bytový zvonček preruší túto podivnú udalosť. Kuriér mi priniesol tlčik na mäso. Kladiem ho na nevybalené krabice s komodou a rohovým kancelárskym stolíkom, ktoré mi rovnaký kuriér, rovnako nevhod a neohlásene, priniesol takmer pred polrokom. Nemal som chuť ich zmontovať. Oba tie kusy nábytku vlastne kusmi nábytku nie sú – musíte ich stvoriť; pomocou desiatok rozličných skrutiek, matiek a nepresných nákresov. Sifyfovská úloha. Nedokázal som sa do toho ani len pustiť. Túžil som po nábytku, skutočnom a trojrozmernom. Keď som sa pozrel na návody, ihneď som ich vrátil do krabíc a spomenul som si na perokresbu

z jednej knihy o egyptológii – popis tej ilustrácie znel tuším *Jean-Francois Champollion lúšti Rosettskú dosku*.

(...)

Keď prvýkrát – cvične – pokladám studenú hlaveň na môj teplý spánok, rozmýšľam – azda tiež prvý raz aj o tom – že tým čo ma nájdú, neurobím pekný deň. Krv na bledých parketách zaschne a sotva pôjde zmyť. Ale čo ma po tom? Som v podnájme. Depozit štyristo eur však asi majitelia mojej rodine nevrátia. Ale to je v poriadku, v zmluve je to jasne dané – „byť sa odovzdáva v stave, v akom bol prebratý“. A ak sa dobre pamätám, žiadna mŕtvoľa tu pri podpise nebola.

(...)

Darčková poukážka do kníhkupectva, ktorú som dostal posledné Vianoce (alebo narodeniny?), ma informuje, že v ich sieti si môžem vybrať až z dvestotisíc kníh, e-kníh, filmov a hier. Nie je to veľa? Z koľkých možností je človek ešte schopný si vybrať? Hamlet vyberal len z dvoch a aj tak sa nevedel rozhodnúť. Mne sa to našťastie podarilo.

(...)

Telá samovrahov kedysi vynášali oknom, nakladali do soli, posmrtné ich súdili, konfiškovali im majetok, vláčili ich za koňom tvárou dolu a pochovávali na rázcestiach za mestom – tam, „kde sa túlali šelmy a čarodejnice“. Ich duše boli odsúdené na večné blúdenie.

(...)

Počas povrchného doobedňajšieho spánku sa mi zdá, že lietam. Ak mám niektoré sny ozaj rád, tak práve tie, kde lietam. Príde mi to veľmi praktické a vždy si vravím, prečo som – ja idiot – doteraz kráčať po zemi a stáť na semaforoch. Teraz ale semafory nevidím. Vznášam sa nad afganskými poľami s makom. Aké šťastie, že práve kvitnú. Z vrchu je to skutočne fascinujúci pohľad. Chcem vidieť komplexný obraz tých kvetov, chcem vidieť všetky makové polia v Afganistane a tak sa snažím vzlietnuť stále vyššie. Vcelku sa mi to darí. Ako sa kvety vzdávajú, vytvárajú pestré obrazce. Dívam sa na hypnotizujúce ružovofialové a

miestami šarlátové ornamenty, harmonicky poprepletané tyrkysovými prúdmi riek. Takto musí vyzerat' božský kaleidoskop. Keď vyletím ešte vyššie, terén sa začína vrstviť a obrazce postupne tmavnú a rozmazávajú sa. Hrboľaté tmavobordové škvrny a rubínovo červené pramienky sa pretínajú a zlievajú. Načo sa to vlastne pozerám? Pripomína to navreté a dopichané žily môjho medvedieho suseda. Ak by som letel proti ich prúdu, isto by som dorazil k ramienku bieleho tielka.

(...)

Fajčenie zabíja; upozorňuje ma nápis na škatuľke. Príliš pomaly, žiada sa dodať.

(...)

Aby som mal istotu, že keď nastane Deň D, nezlyhám, vydávam sa odskúšať revolver na vzdialené a opustené miesto. Myslím si, že som už na konci sveta, v diaľke však aj tak počuť psi brechot. Hádám to nie je vlčiak. Mám síce zbraň, ale nerád by som ublížil zvieraťu. Pre každý prípad kráčam lesom ešte niekoľko stoviek metrov mimo vyznačených trás. Rana je ohlušujúca a aj keď zbraň držím oboma rukami, silno mi nimi trhne. Trafit' správne nebude také jednoduché.

(...)

Je zvláštne zúčastniť sa pohrebu v dobe, kedy už viac ako seriózne uvažujete nad samovraždou. Ale netreba sa nechať odradiť. Bolo to asi dva mesiace predtým, ako som si zohnal revolver. V otvorenej rakve leží môj sused a – dá sa povedať – kamarát. Hádám prvý raz ho vidím oblečeného inak ako v bielom tielku. Nemám rád pohľad na vkladanie tela do zeme. Ľuďom sa – na rozdiel od japonských javorov – v mierne vápenatej pôde, bohatej na živiny a vlhkosť, obvykle príliš nedarí. Cintorín sa zdal byť aj pomerne plný; možno raz kostry presunú do katakomb a hipsteri tu budú predávať svoje bio reďkovky a drevené motýliky.

(...)

Facebook vám vždy koncom decembra urobí prehliadku – výber momentov vášho roka. Chvalabohu, už dva roky Facebook nemám. Môj výber momentov by obsahoval iba agresívne

sa prekrikujúce samoobslužné pokladne miestnych potravín a hluk kosačiek na zašednutom trávniku, necitlivo prerušujúcich povrchné ranné sny.

(...)

Nadišiel správny čas. Už to nemá zmysel odkladať. Strkám náboj do nábojovej komory a v pozadí mi beží dokument o vzostupe a páde nacistov. Ticho by ma ešte viac znervózňovalo. Doklady a osobné veci, prehľadne – aby rodina nemala zbytočne ďalšie starosti – ukladám, opatrené vysvetľujúcimi lístočkami, na kuchynský stôl. NSDAP má vo voľbách v roku 1928 dve celých šesť desiatín percenta.

Zo smartfónu a notebooku dôkladne vymazávam všetky svoje súbory, vyhľadávania a konverzácie. Niektoré z nich by mohli vyznieť ozaj trápne... ale proste každý máme niečo... o čom sa nebavíme ani s tými úplne najbližšími. Niečo, čo nikdy nevyslovíme nahlas. Vieme to len sami pred sebou. A tak by to malo ostať. Horí Ríšsky snem v Berlíne.

Samotné vymazanie nepovažujem za dostačujúce, zdá sa mi príliš abstraktné. Neverím technológiám. Ako by som po tom všetkom aj mohol? Tlčíkom na mäso rozbíjam svoj notebook a smartfón. Nemajú šancu. Hitler podobne jednoducho, mávnutím ruky, anektuje Rakúsko a Sudety.

Nastáva Deň D. Spojenci sa vylodujú na pláži v Normandii. Piesku je tam – na rozdiel od pieskoviska v mojej štvrti – požehnané. Mieša sa s horúcou krvou dezorientovaných mladíkov. Po stlačení spúšte dopadá kohútik na zápalník, ktorý ďalej naráža na zápalku náboja a odpaľuje ho. Teplá hlaveň ostáva ležať kúsok od studeného spánku.